

hvad man gjør i alle saadanne Tilfælde, nemlig give ham en dygtig Fuldmægtig. (Munterhed.)

Den ærede Forslagsstiller har meget rigtig sagt, at denne Lov hænger sammen med Forandring i Retspleien, og jeg vilde ønske, at han havde taget denne Tanke til Indtægt, og fritaget de nærværende Underdommere for al Dvirghedsmyndighed i communale Sager, som meget godt kunne gaae uden deres Hjælp. Her var netop en Leilighed, hvor man kunde sige: „nu ophører denne Deeltagelse, nu staaer Dommeren blot som Dommer, og saa ere vi ikke i nogen Banskælighed i det mindste i dette Tilfælde.

Naar jeg nu kaster et Blik paa denne Lov fra Begyndelsen til Enden, kan jeg ikke komme til anden Erkjendelse end den, at det er en stor Tilbagegang i Forhold til det, vi nu have (Ja! Ja!), jeg vil meget hellere beholde (Hør!) det Bestaaende, uagtet det i mange Punkter er daarligt, end gaae ind paa det foreliggende Lovforslag. Mig synes, at enhver god Spire til Udvikling, som laa i den hidtil gjældende Communallovgivning, men som ikke ret er kommen til Liv og Virksomhed, har Forfatteren gjort sig synlig Umage for at qvæle; jeg finder f. Ex., at § 17 og 18 i de gjældende Communallovgivninger af 1837 og 1841 indeholde langt smukkere Tanker, end Forfatteren viser at have om de valgte Kommuneraads Indflydelse paa communale Anliggender. Og ligesom den foregaaende Taler gjør det ogsaa mig ondt, at Forfatteren har mishandlet den Bestemmelse, som findes i Anordningen af 27de Octbr. 1837 § 25, nemlig Indkaldelsen af Raadstueforsamlinger. Han maatte langt hellere have strøget den; thi han har formelig gjort denne Bestemmelse latterlig; han har indskrænket den til de Byer, der have under 2000 Indvaanere, og han har sagt, at ingen Forhandling i disse Møder maa finde Sted. Nei, det er netop Forhandlinger, der skulde foregaae; thi kun efter en fornustig Overveielse kan man afgive en fornustig Stemme. Vi maae dog betænke, at al Repræsentation er en Usuldfkommenhed (Hør!); det Naturlige var, at samtlige Communens Skatteydere kom sammen for at overveie, hvad der i Communens

Anliggender var at gjøre; og det er kun for at forebygge det Besvær, en saadan Foranstaltning vilde medføre, at man indfører en Repræsentation ved valgte Mænd. Men hvor der i de nu gjældende Love er hentydet paa Borgerfakets Sammenkaldelse, der troer jeg dog ikke, at vi kunne forsvare enten at stryge denne Bestemmelse eller, som jeg før sagde, at gjøre den latterlig, ved at forbyde Forhandlinger om hvad der skal afgjøres til sælles Bedste blandt de Mænd, om hvis Belskærd det dreier sig. Dersom jeg skulde stemme for at denne Sag gik til 2den Behandling, skulde det være, hvis jeg turde gaae ud fra, at man kan give et Udvalg det Hverv, ikke at tage dette Forslag, men Tanken om en ny Communallov under Overveielse, Noget som jeg forøvrigt troer vilde stride mod vor Forretningsorden. Hvis jeg imidlertid her i Salen hører udtale, at et Udvalg kan gjøre det, at et Udvalg strax kan lægge dette Forslag bort og sige: det duer ikke, men lader os see, om vi kunne skabe noget Nyt, saa skal jeg stemme for Overgangen til 2den Behandling; men er man ikke entig derom, troer jeg, at ethvert Minut, vi anvende paa denne Lov, vil være spildt.

Nørgaard: Ja, jeg kan ikke nægte, at det jo var en meget behagelig Fornemmelse at høre bebude, at en ny Communallov vilde blive forelagt Thinget, især for dem, som gjerne ønskede en saadan, og til dem hører jeg; men jeg kan virkelig ikke nægte, at denne Glæde for mit Bedkommende varede meget kort. Jeg havde nemlig ikke læst synderlig mere end de 3 første Linier af den første Paragraph, før det anede mig, at Forslaget gik ud fra ganske andre Grundsætninger end dem, som indeholdtes i de 3 første Linier. Forslaget begynder, som om det havde til Hensigt at give Folket den Selvstændighed i dets communale Anliggender, som er bebudet i Grundlovens § 96; men jeg maae rigtignok tilstaae, at jeg ikke formaaer at indsee, hvorledes denne Selvstændighed skal kunne blive til Liv og Virkelighed, naar alle de ledende Elementer i Communens Forhold paa alle Stadier skulle bestaae af Mænd, som ikke ere valgte af Folket, men som ifølge deres Stilling indtage deres Pladser som fødte Medlemmer. Jeg kan saaledes ikke nægte, at som